

Datum

2019-06-26

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Åtgärder med anledning av revisionsgranskning hemlöshet ASN-2018-22103

Sammanfattning

Stadsrevisionen genomförde år 2018 en granskning av Malmö stads arbete mot hemlöshet. Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisade i ett yttrande 2019-02-22 vilka åtgärder som planeras och som pågår utifrån stadsrevisionens rekommendationer. Revisorskollegiet har begärt att nämnden senast 2019-09-02 redovisar vilka åtgärder som vidtagits och redogör för vilken effekt dessa har haft i verksamheten.

I tjänsteskrivelsen redovisas de åtgärder som vidtagits samt vilken effekt dessa har haft på verksamheten.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende redovisning av åtgärder och effekten av dessa efter stadsrevisionens granskning av hemlöshetsarbetet i Malmö stad, enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till revisorskollegiet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse ASN 190827 Begäran om yttrande om redovisning av åtgärder efter stadsrevisionens granskning

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-08-07

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-08-15

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-08-27

Beslutet skickas till

Revisorskollegiet

Ärendet

Stadsrevisionen har år 2018 genomfört en granskning av Malmö stads arbete mot hemlöshet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden säkerställer att det finns ett ändamålsenligt arbete med att förebygga och motverka hemlöshet.

Stadsrevisionens övergripande bedömning var att kommunstyrelsen, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden inte säkerställer att det finns ett ändamålsenligt arbete med att förebygga samt motverka hemlöshet. Revisorskollegiet behandlade rapporten vid sitt sammanträde 2018-12-12 och beslutade att översända rapporten till kommunstyrelsen, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden för yttrande. Nämndernas yttranden skulle ge svar på vilka åtgärder som planerades med anledning av de synpunkter och rekommendationer som redovisades i stadsrevisionens rapport.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har i ett yttrande 2019-02-22 redovisat vilka åtgärder som nämnden har planerat att genomföra.

Revisorskollegiet har begärt att nämnderna senast 2019-09-02 redovisar vilka åtgärder som vidtagits och vilken effekt dessa har haft i verksamheten.

Nedan redogörs för de rekommendationer som berör arbetsmarknads- och socialförvaltningen, vilka åtgärder som vidtagits samt resultaten av dessa.

Inledningsvis konstaterar förvaltningen att det gått kort tid sedan nämnden har yttrat sig i ärendet och att många av åtgärderna inte ger resultat på kort sikt utan framför allt ska bidra till en hållbar lösning på sikt. Det är därför inte möjligt att redovisa resultat för alla åtgärder.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fastighets- och gatukontoret och stadskontoret har under juni 2019 träffats för att diskutera hur förvaltningarna ska samarbeta utifrån de rekommendationer som framförts i granskningen.

Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas att säkerställa att barnrätts-, jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiven beaktas i utvärderingar och uppföljningar av hemlöshetsarbetet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i den senaste rapporten *Kartläggning av hemlösheten och insatser för hemlösa 2018*¹ analyserat bostadens betydelse för barn och hur de påverkas av hemlöshet. Det finns ett särskilt avsnitt om omfattningen av hemlöshet bland barnfamiljer där redovisas bland annat antal barn, antal barnfamiljer och hur barnfamiljernas storlek ökar risken för hemlöshet samt en redovisning av barnfamiljers sammanhängande tid i hemlöshet. Vidare finns i rapporten en tydligare redovisning än tidigare år av hur hemlösheten drabbar kvinnor och män på olika sätt samt vilken betydelse som medborgarskap och födelseland kan ha när det gäller omfattning av hemlöshet.

Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas att analysera behovet av åtgärder i syfte att förbättra hemlöshetsarbetet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen gör fortlöpande analyser över vilka åtgärder som behöver vidtas. Analyserna är ett viktigt underlag för beslut om förbättringar inom

¹ [Kartläggning av hemlösheten och insatser för hemlösa 2018](#)

förvaltningens område.

Intern kontroll genomförs inom delar av arbetet med hemlöshet, vilken är underlag för åtgärder. I samband med delårsrapport för januari-augusti 2019 görs analyser av hur nämnden når uppsatta mål, bland annat inom hemlöshetsområdet. Delårsrapporten kommer att behandlas i arbetsmarknads- och socialnämnden 190924.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett pågående utvecklingsarbete tillsammans med fastighets- och gatukontoret utifrån behov av åtgärder för att förbättra processen vad gäller användning och matchning av övertags- och genomgångslägenheter. Malmö Tech Team, som är en del av Malmö stad, har under våren 2019 analyserat processen och kommit med flera förbättringsförslag. Arbetet kommer att slutföras under år 2019.

Hemlöshetskartläggningen och övrig verksamhetsstatistik har visat på behov av åtgärder när det gäller att öka tillgången på bostäder för stora barnfamiljer. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer utifrån denna analys att tillsammans med fastighets- och gatukontoret ta fram en plan under året med åtgärder inom detta område.

Utifrån tolkning av nuvarande rättspraxis om rätten till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen har förvaltningen konstaterat att strukturellt hemlösa hushåll inte har rätt till bistånd till bostad, utan endast bistånd för att förhindra en akut nödsituation. Ett arbete har inletts tillsammans med fastighets- och gatukontoret för att analysera hur tillgängliga lägenhetsresurser i ökad utsträckning ska kunna användas till hushåll med speciella svårigheter att själva skaffa sig en bostad (socialt hemlösa).

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har i slutet av år 2018 bildat en analysgrupp för boende med uppdraget att ta ett samlat grepp över de boenden som drivs av förvaltningen utifrån nyttjandegrad och hemlösa hushålls behov. Gruppen kommer att föreslå omställningar och anpassningar av boenden samt utifrån analys av behoven på kort och lång sikt planera för hur de bostäder och lokaler som levereras utifrån beställningar på bästa sätt ska användas. Andra uppdrag är att kartlägga vilka boenden som köps av externa aktörer och vilka av dessa som skulle kunna drivas bättre och till lägre kostnad i kommunal regi. Arbetet är pågående.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har medverkat i att ta fram förslag till ett program för att motverka hemlöshet. Programmet innehåller principer och målsättningar samt en handlingsplan för hur kommunens arbete ska minska och motverka hemlöshet vilket bygger på en analys av hemlösheten och behovet av åtgärder. Programmet har varit ute på remiss till berörda nämnder under våren 2019 och arbetsmarknads- och socialnämnden har yttrat sig över programmet vid sitt sammanträde 190618.

Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden samt tekniska nämnden rekommenderas att säkerställa att beställningen, anskaffningen och leveransen av boendelösningar fungerar effektivt och ändamålsenligt.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har inrättat en analysgrupp för boende. Gruppen analyserar bland annat behov av lägenheter och lokaler och ska kunna ge underlag till beställningar. Förbättringar av processen från beställning och leverans behöver genomföras gemensamt av fastighets- och gatukontoret, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och

stadsbyggnadskontoret. Arbetet sker löpande. En utredning av Malmö stads lokalförsörjning är genomförd. Utredningen är inte offentliggjord och inga beslut är ännu fattade. Utredningen kan förväntas ha förslag som innebär förbättringar inom området.

Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden samt tekniska nämnden rekommenderas att säkerställa att matchningsprocessen fungerar effektivt och ändamålsenligt.

Sedan 2018 arbetar arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsammans med lägenhetsenheten inom fastighets- och gatukontoret på ett nytt sätt med fördelning och matchning av lägenheter. Det nya arbetssättet har resulterat i att arbetet fungerar effektivt och att lägenheter på ett bättre sätt än tidigare fördelas utifrån behov. Mätningar som är gjorda visar att processen har förkortats.

Kommunstyrelsen och arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att säkerställa att den ekonomiska uppföljningen och rapporteringen av hemlöshetskostnaderna är tillräckligt tydlig och transparent.

Stadskontoret har i rapporten *Malmö stads kostnader för hemlöshet*² analyserat och följt upp utvecklingen av kostnader förorsakade av hemlöshet i staden. I arbetet med att ta fram rapporten har arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsammans med andra berörda förvaltningar involverats i att identifiera och bedöma vilka kostnader som har ett direkt eller indirekt samband med hemlöshet. Diskussion har förts med stadskontoret om att liknade rapport borde tas fram oftare och att rapporten skulle kunna kopplas samman med arbetet med att ta fram prognoser över hemlöshetsutvecklingen. I prognosen över hemlöshetsutvecklingen skulle även en prognos över kostnadsutvecklingen kunna ingå.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har fortsatt arbetet med att förbättra uppföljning och prognos av hemlöshetskostnaderna bland annat i projektet Vårdfakturor. Projektet kommer att vara klart den 1 september 2019 och kommer då att implementeras inom verksamheten.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har påbörjat ett arbete att utveckla processen kring uppföljning och prognos av hemlöshetskostnaderna. Det handlar om att säkerställa att den ekonomiska sammanställningen av hemlöshetskostnaderna är tillförlitlig och detta görs bland annat i ekonomisystemet Ekot. Betalning och kostnader kopplas bättre till verksamhetsstatistiken. Arbetet ska vara slutfört under år 2019.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer under år 2019 att utveckla arbetet med konsekvensbeskrivningar i rapporterna till nämnden.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ändrat de så kallade resurstyperna för olika boendetyper vilket förbättrat möjligheten att analysera och rapportera kostnaderna för hemlösheten.

Stadskontoret har utvecklat en ny mall för rapportering av hemlöshetskostnader vilken ger bättre analyser och uppföljning av ekonomin.

² [Malmö stads kostnader för hemlöshet - Stadskontoret](#)

Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att vidta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen inom målområde fem – En jämlik stad.

Arbetsmarknads- och socialnämndens mål inom målområde fem som berör hemlösheten är att nämnden ska verka för att hemlösa Malmöbor har tillgång till en bostad och säkerställa en trygg boendemiljö för barnen. Förvaltningen har ett antal åtaganden kopplade till målet. Antal kvinnor, män och barn som är hemlösa av sociala och strukturella orsaker används som målindikator för ovanstående nämndsmål och mäts i den årliga hemlöshetskartläggningen. Den senaste hemlöshetskartläggningen från oktober 2018 visar att antalet kvinnor, män och barn som var hemlösa av sociala eller strukturella orsaker har ökat jämfört med föregående år.

Förvaltningen gör månatliga mätningar av antal hushåll som bor i akuta/tillfälliga boenden. Mätningarna visar att allt färre hushåll har behov av denna typ av bistånd. I oktober 2018 befann sig i genomsnitt varje dygn 1207 hushåll i akut/tillfälligt boende, varav 492 barnfamiljer och 715 hushåll utan barn. I maj 2019 befann sig 998 hushåll i samma situation, varav 336 barnfamiljer och 662 hushåll utan barn.

Minskningen av antal hushåll i behov av akut/tillfälligt boende beror bland annat på den av arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade hemlöshetsinsatsningen om 30 Mkr. Målet med satsningen har varit att minska hemlösheten och antalet dygn i akuta och tillfälliga boenden. Arbetet handlar bland annat om att införa nya metoder avseende matchning av tillgängliga boenderesurser och att förbättra utredning, uppföljning och stöd till hemlösa hushåll samt att förstärka det vräkningsförebyggande arbetet. Andra insatser som genomförts är uppstarten av bostadsrådgivningen samt inrättandet av bokningscentralen, som bokar boenden till hushåll utan behov av stödinsatser.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har ett flertal åtgärder för förbättrad måluppfyllelse under innevarande år. Förutom de som anges ovan handlar det bland annat om effektivare resursutnyttjande av förvaltningens genomgångsboenden, vägledning för bistånd till boende, upphandling av boende med och utan stöd, medverkan i projekt Mallbo för ökad tillgång till bostäder för hushåll med svag ekonomi.

Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att vidta åtgärder som säkerställer att kärnprocessen för boende är rättssäker, effektiv samt fungerar ändamålsenligt.

Kärnprocessen för boende uppdateras löpande. En vägledning har tagits fram som ger socialsekreterarna stöd i bedömning och beslut vad gäller ansökan om bistånd till boende och har bifogats kärnprocessen för boende. Vägledningen ska säkerställa att ärenden handläggs på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.

Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att säkerställa att akutboendena upphandlas.

Det pågår en upphandling som avser boende utan stödinsatser. Upphandlingen kommer att vara slutförd under år 2019. Arbetet med upphandling av boende med stödinsatser pågår och

beräknas att vara slutförd år 2020.

Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att säkerställa att de planerade åtgärderna genomförs.

Förvaltningens interna processer för att utveckla verksamheten säkerställer att planerade åtgärder genomförs. Det sker exempelvis genom nämndens budget, samverkan med andra förvaltningar samt intern kontroll.

Arbetsmarknads- och socialnämnden rekommenderas att följa upp och utvärdera de vidtagna åtgärdernas resultat.

Förvaltningen kommer att följa upp vidtagna åtgärder och rapportera åtgärderna och resultaten i enlighet med processer kopplade till planeringen. Detta görs närmast i delårsrapport för januari-augusti 2019.

Ansvarig

Avdelningschef Katarina Lindeberg